

Thema's

Aete & drinke	eten, drinken
Doe:n & laote	werk, handelingen, bewegingen, richtingen
Huus & straot	wonen, kleden, verkeer, dorp en stad
Ik	ik-boodschappen
Mins & dier	mensen, dieren, gedrag en lichaam
Tied & weer	tijd, weer en richting

3.7 Aete & drinke

Berghs	Standaard-Nederlands
1. In de harfs miek de slager altied lekkere panas/balke bri-j kloor.	In de herfst maakte de slager altijd lekkere balkenbrij klaar.

3.8 Doe:n & laote

Berghs	Standaard-Nederlands
1. Hi-j kreg op den dekkel .	Hij kreeg een pak slaag.
2. Hi-j het d'r aning van.	Hij heeft er verstand van.
3. Vroeger wiere de minse duk uutgenuts.	Vroeger werden de mensen vaak uitgebuit..
4. Gi-j kunt 't altied nog umtoese.	Je kunt het altijd nog omruilen.
5. Zi-j tramp te 'm veur de knäök.	Zij trapte hem tegen de benen.
6. Oge los of tes los!	Let op dat je niet beduvelde wordt.
7. Hi-j blaos dalek op de träöt .	Hij blaast dadelijk op de toeter.
8. Ik blef in 't stecheldraad häöke.	Ik bleef in 't prikkeldraad haken.
9. Hi-j het 'n ni-j spothemp gekoch.	Hij heeft 'n nieuw overhemd gekocht.t
10. Hi-j kan goe:d spaje.	Hij kan goed spitten/ veel eten.
11. Hi-j kan now weer 'n gat in de grond spi-je.	Hij kan nu weer alles.
12. Alle beu:m worde gesnäöjd.	Alle bomen worden gesnoeid.
13. Zit gi-j weer te snäöje?	Zit je weer stiekem te eten?
14. Dah is niet zo slim.	Dat is niet zo erg
15. Zi-j wudt deur de schoerzak gehaald.	Zij wordt zwart gemaakt
16. Zi-j zit lie:ver in de schum.	Zij zit liever in de schaduw
17. Gi-j mot 'm altied in de schoe:n traetje.	Je moet hem precies zo benaderen als hij/zij het wenst.
18. Hi-j reej 'm as 'n dief.	Hij was kwaad.
19. Dah is allemaal olde pruttel.	Dat is allemaal oude rommel.
20. De mins mot hard poekele um geld te verdie:nen.	De mens moet hard werken om geld te verdienen.
21. Zi-j sting naeve mien.	Zij stond naast mij.
22. Hi-j deej 't veur de joeks.	Hij deed het voor de grap.
23. Dat trik bi-j de wottel.	Dat heeft een sterke uitwerking.
24. Dat het gin hempke of bukske aan.	Dat heeft niets te betekenen.
25. Dalek kump d'r nog houweri-j.	Dadelijk komt er nog slaande ruzie
26. Den olde motor löp weer as bas.	Die oude motor loopt weer als een trein.

3.9 Huus & Straot

Berghs	Standaard-Nederlands
1. Dah is maor 'n klein drietding .	Dat is maar een klein onnozel ding.
2. Hi-j tu:tte toen hi-j veurbi-j kwam.	Hij toeterde toen hij voorbij kwam.
3. De weg is hier stik .	De weg is hier steil.
4. Wi-j hemme 'n sprung in de bos .	Wij hebben een bron in het bos.
5. De muur steet schoeks .	De muur staat schuin.
6. Wat is de richtigste weg?	Wat is de kortste weg?
7. Hi-j het 'n onmundig groot huus.	Hij heeft een enorm groot huis.
8. De pielders in de kerk ware versierd.	De pilaren in de kerk waren versierd.
9. In Baek mo'j haevig de bult op knaeje .	In Beek moet je behoorlijk hard en met moeite de heuvel op fietsen.

3.10 Ik

Berghs	Standaard-Nederlands
1. Gi-j heb 't goe:d haruut.	Je hebt het goed door.
2. Gi-j mot paol holde .	Je moet volhouden.
3. Wat loop ie d'r toch weer bi-j .	Wat ben je toch weer slordig gekleed.
4. De complemente van Bea:ntse!	De groeten van Berentsen!
5. Kie:k niet zo daemeleg!	Kijk niet zo dom!
6. Is de baas ook thuis?	Is vader ook thuis?
7. Wat stao toch te drökkele?	Wat sta je toch te treuzelen?
8. Zit niet zo te greile .	Zit niet zo te schommelen.
9. Ik heb weerstrubbe op de kop.	Ik heb weerbarstig haar.
10. Gi-j mot ze wegbazuine .	Je moet ze weggagen.
11. Ik mot mien nog umtrekke .	Ik moet me nog omkleden.
12. Ik haop da'j 't spits krie:g .	Ik hoop dat je het voor elkaar krijgt.
13. Wah bu'j toch aan 't zeibele / seibele .	Wat ben je toch aan het kwijlen.
14. Kom de schaaï weer ophale!	Breng een tegenbezoekje!
15. Ik aet graag moe:s .	Ik eet graag boerenkool.
16. Loop naor de ju!	Loop naar de pomp!
17. Dat za'k nie:t afstri-je .	Dat zal ik niet tegenspreken.
18. En now d'r aan met de biel!	En nu aan het werk!
19. Heel enkeld zie'k 'm.	Heel af en toe zie ik hem.
20. Gi-j bunt zo euj .	Je bent anders dan anders.
21. Zi-j is mien te freg af.	Zij is mij te brutaal.
22. Van dat genäöl bu'k now af.	Van dat gezanik ben ik nu af.
23. Das mooi grei .	Dat is mooi spul.
24. De groezels trekke mien äöver de rug .	De rillingen lopen me over de rug.
25. Mo' j naor 't häöj?	Heb je haast?
26. Duk bu'j te laat.	Vaak ben je te laat.

3.11 Mins & dier

Berghs	Standaard-Nederlands
1. Den zog kan niet meer op de peut staon.	Die zeug kan niet meer op de poten staan.
2. Thuus hadde wi-j veur de adegheid 'n poetje in 'n ren staon.	Thuis hadden wij voor de aardigheid een biggetje in een omheining staan.
3. De pogge wru:te duchteg in de modder.	De varkens wroeten flink in de modder.
4. Völle en moederpeerd zun onafscheidelek.	Veulen en moederpaard zijn onafscheidelijk.

Berghs	Standaard-Nederlands
5. Van die gietelings, spraowe en kraeje he'j duk alleen maor las.	Van die merels, spreeuwen en kraaien heb je vaak alleen maar last.
6. Köts hadde wi-j 'n stekkelvarke in de hof .	Laatst hadden wij een egel in de tuin.
7. Den hings vlög deur de wei a'j in de buurt kom.	Die hengst vliegt door de wei als je in de buurt komt.
8. Met kesmis was 't kanien inens uut 't hok verdwene.	Met kerstmis was 't konijn ineens uit het hok verdwenen.
9. Zien doe:f was 't eers binne en won zo de eerste pries van de Nederlandse Postdoeveholders Organisatie.	Zijn duif was 't eerst binnen en won zo de eerste prijs van de Nederlandse Postduivenhouders Organisatie.
10. As deur 'n wips gestaoke, sprong zi-j op en ging d'r tusse uut .	Als door een wesp gestoken, sprong ze op en verdween.
11. Bi-j bi-je mo'j goed uutkie:ke, da'ze ow nie:t staeke.	Bij bijen moet je goed uitkijken dat ze je niet steken.
12. Den man is aan 't boekslage .	Die man staat erg te hijgen.
13. Wat is den toch 'n dolbotter .	Wat is hij toch een onserieus iemand.
14. Hij kump altied netjes veur de draod .	Hij ziet er altijd netjes uit.
15. Hi-j het de heur wuu:s zitte.	De haren woest hebben zitten.
16. Bi-j 'm zit d'r gin vrollujvleis aan .	Hij heeft geen belangstelling voor vrouwen.
17. Hi-j is nog kiepig .	Hij is nog gezond/kras.
18. De tuut zat in de toe:t .	De kip zat in de papieren zak.
19. De tute zate in de tuu:t .	De kippen zaten in de papieren zakken.
20. Da's 'n strabante keerl.	Dat is een kordate man.
21. Hi-j was kats van de kaat .	Hij was helemaal de klus kwijt.
22. Die vrouw het 'n splie:n .	Die vrouw is gek.
23. Dah is mien 'n slouwbarer .	Dat is 'n slim iemand
24. Thuus he'k altied petoefels aan.	Thuis draag ik altijd pantoffels
25. Den paotwottel dich dat hi-j 't wet.	Die snotneus denkt dat hij het weet
26. Hi-j reig zich gauw op .	Hij windt zich snel op
27. Hi-j het de ore kot / köt aan de kop .	Hij is gauw op zijn teentjes getrapt
28. Heb gi-j gin kolde knäök ?	Heb jij geen koude handen?
29. Daor kump Theet ook weer eens aan driete .	Daar komt Theet ook weer eens (te laat) aan lopen
30. Hi-j is völ te onmundig .	Hij is veel te onbesuisd

3.12 Tied & weer

Berghs	Standaard-Nederlands
1. Vanmarge hadde wi-j dikke mot .	Vanmorgen hadden wij dichte mist.
2. 't weer is driet .	Het weer is heel slecht.